

VILÁG PROLETÁRJAI,
EGYESÜLJETEK!

A Szabadság

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

XVIII. ÉVFOLYAM
17. SZÁM
2006. április 28.
Ára: 115,- forint

Munkáspárti felvonulás és majális!

- **9 órától:** gyülekező az Andrássy út – Munkácsy Mihály utca kereszteződésénél
- **10.00 órakor:** május elsejei köszöntő, majd FELVONULÁS a Városligetbe, a Paál László sétányhoz
- **11.00 órától:** zenés programok
- **13.00 órakor:** THÜRMER GYULA ünnepi beszéde

MOLDOVA GYÖRGY és a EZREDEVÉG írói a Ligetben dedikálnak

A Baloldali Front egész napos Kuba-sátra

VÁRUNK MINDENKIT!

**MUTASSUK MEG:
A MUNKÁSPÁRT ÉL!**

Kommunistaként tovább

Véget értek a választások, győzött az MSZP-SZDSZ koalíció. A Munkáspárt nehéz helyzetbe került. Olvasóink közül is sokan kérdeik: hogyan tovább? Erről kérdeztük Thürmer Gyulát.

– A Szabadságot május elseje után hiába várjuk, nem kapjuk meg. Mi várható?

– A Szabadság belátható ideig nem jelenik meg. Nincs rá pénz, ugyanis nem kapunk állami támogatást, tagjaink közül pedig nagyon kevesen fizetik elő. A választásokon kapott 0,41 százaléknak ez lesz az első, mindenki által érzékelhető következménye. Ezúttal is szeretném megköszönni A Szabadság és a Progressio Kft. munkatársainak, hogy tizenhét éven át kiadták, írták, szervezték a lapot. Köszönjük sok-sok párttagunknak és pártion kívül olvasónknak, hogy pénzükkal és lelkesedésükkel támogatták a lapot. Hogy örökre búcsút mondunk-e A Szabadságnak? Nem! A lap egyelőre az interneten fog megjelenni. Onnan letölthetjük, és a helyi fénymásolókon sokszorosíthatjuk. A lényeg, hogy a lap élni fog. Ha lesz egy kis pénz, megjelentetjük papíron is, kisebb példányszámban, kezdetleges módszerekkel, de eljuttatjuk tagjainkhoz.

– Sokan értetlenül kérdezik, hogy az ismert nehézségek ellenére miért nem szavaznak ránk az emberek?

– Azért nem, mert a kapitalizmus következményeit előbb meg kell élni, majd tudatosodniuk is kell. Ma már a munkások sok mindent megélték a kapitalizmusból, de még nem mindent és nem azonos mértékben. Az ötvenéves munkanélküli elkeseredett, mert biztosan nem jut új munkához. A húszéves munkanélküli dühös, de bizakodó, mert előbb-utóbb álláshoz juthat. A nyugdíjasok nehezen élnek, de többségüknek van egzisztenciája, ezért könnyebben élnek ezt meg, mint az egzisztencia nélkü-

li fiatal. Nem egyformán és nem azonos sebességgel éljük meg a változásokat.

– Mivel magyarázható az, hogy a választók kilencven százaléka a két nagy pártra szavazott?

– Nem szabad alábecsülnünk a tőkés manipulációt, a tőkés rádiót, televíziót. Itt nem a programok között választanak, hanem a média által keltett benyomások alapján. A média elhitette az emberekkel, hogy a két nagy között kell választania. A Fideszre pedig ráfógták, hogy populista. Ezután már csak jelszavakat durrogattak, és nem volt értelmes beszéd arról, hogy kinek milyen a programja. Az egész magyar politika egy nagy „Való világ”-show. Primitív, leegyszerűsített üzeneteket hallunk, és az emberek füle már erre áll rá.

– Miért nem ismerik fel a baloldali értékeket, amelyeket a Munkáspárt képvisel?

– Ebben is volt tudatos zavarok. Az MSZP ellopta a színt, a vöröset, a Fidesz pedig a programunkat. Nem véletlenül. Az emberek éppen erre voltak vevők. A vörös színt a szocialistáknak el is hitték. A Fidesznek azonban nem hitték el, hogy komolyan gondolja a baloldali követeléseket tartalmazó programot. A Fidesz tábora olyan, mint egykor a szultán serege: sokféle fajta erő van benne, és mindenkinek kellett adni valamit. Ez mindent elrontott. A mának szóló baloldali jelszavakat hitelre tették a múltnak tett engedmények. Gondoljon csak az '56-osok felmutatására.

– Nem lehet látni a különbséget az MSZP és a Munkáspárt között?

– De lehet, sőt az emberek

tudják is. A választásuk azonban nem a Munkáspárt és az MSZP között van, hanem az MSZP és a Fidesz között. Ez a tőkés nagy trükkje.

– A Fidesztől eltérően az MSZP-ről sokan elhiszik, hogy „baloldali”. Az MSZP-nek van egy óriási nyugdíjas tábora. Őket egyrészt anyagiilag nyerték meg, másrészt a nyugdíjas társadalom jelentős része lelkiileg áll közel az MSZP-hez. A nyugdíjasok persze önmagukat csapják be. Szerintem tudják, hogy a Gyurcsány-párt nem Kádár János ügyét folytatja és semmi köze a szocializmushoz, de mégis elhiszik a rafinált üzenetet: „Mi egy csapat vagyunk. Húzzunk bele!”

– A választási politikánk egyik legnagyobb döntése az volt, hogy nem megyünk a szocialistákkal. Látna az eredményt, nem lett volna helyesebb együttműködni velük?

– Lehetett volna együttműködni a szocialistákkal. De ennek az lett volna az ára, hogy támogassuk a kórházak eladását, lelkesedjünk az EU legnagyobb áfájáért, ne vegyük észre, hogy a baloldali jelszavak és a vörös szín mögött egy gátlástalan tökéscsoport áll, amely mindenáron keresztülviszi a tökéscsoport. Ha ezt vállaltuk volna, lehet, hogy kaptunk volna egy tál lencsét. Kaptunk volna biztos önkormányzati helyeket, helyi székházakat. Sokkal többet nem, mert annyira azért nem kellünk a szocialistáknak. De gondoljon bele! Ezzel együtt eladtuk volna a jövőnket. A mi erkölcsi tőkének éppen abban van, hogy mi sohasem forgattunk köpenyeket.

– Azt tapasztalni, hogy mégis sokan a szocialisták felé mennek.

– Igen, ők többen vannak, mint mi, kommunisták. Lenin idején is több volt a mensevik, mint a bolsevik. De így volt ez

Thürmer Gyula

nálunk is. A szociáldemokraták mindig többen voltak, mint a kommunisták. Miért? Azért, mert a szocialisták útja a könnyebb. Mi harcba hívunk, ők a Gyurcsány-kormány támogatására. A szocialista hívók kitüntetésekre számíthatnak, mi pedig kirekesztésre, bírósági hercehurcára. Mi biztató szót tudunk adni az embereknek, ők jól fizetett állásokat. A szocialisták útja egyszerűbb, könnyebben emészthető, kifizetődőbb – de nem a mi utunk. Azért, mert ez nem a kommunisták útja.

– Kommunistának lenni azt jelenti, hogy nem békülünk ki a tőkés rendszerrel, harcolunk ellene, nem szépítgetni, javítgatni akarjuk, hanem egy olyan más renddel leváltani, amelyben a hatalom a munkásoké, a dolgozóké. Mi, kommunisták a szocializmusban képzeljük el népünk és a világ jövőjét. Ezért nem vagyunk szocialisták, szociáldemokraták. A szocialisták valamikor nagyon régen csak a módszerben különböztek tőlünk. Hosszú távon ők is szocializmust akartak, de rövid távon a kapitalizmust akarták jobba tenni. Ez ma már a múlté. A szocialisták, a szociáldemokraták ma már nem akarnak szocializmust, sem ma, sem később.

– Ön azt javasolta a KB-ülésen, hogy teremtünk új pártot.

– Nem számíthatunk arra, hogy majd valaki megsegít. A saját erőnk kell mozgósítani. A mi erőnk a szerveztségünkben van. Nem kell új elveket, új követelményeket kitalálni. Bevált elveinket kell következetesen alkalmazni. A Munkáspárt legyen a fegyelmezett, tudatos párttagok szervezett harci közössége. Mindenki gondolja át, hogy képes-e, akar-e a párttag-ság három követelményének eleget tenni. Támogatja-e a párt politikáját? Akar-e dolgozni a pártért? Akar-e tagdíjat fizetni?

– Vegyünk egy példát! A Munkáspárt mintegy 22 ezer szavazatot kapott a választásokon, s van mintegy 9 ezer tagunk. Mindannyian ismerünk olyan pártionkivülieket, akik ránk szavaztak. Akkor hol a fegyelmezett párt? Miért nem szavaz minden tagunk a pártra? Miért nem vagyunk képesek legalább a családot, ismerőseinket mozgósítani?

– Vagy vegyük a pénz kérdését! A pártnak pénz kell. Eddig szép kényelmesen begyűjtöttük a tagdíjakat, ki mennyit akart, annyit fizetett. Ha élni akarunk, ezentúl ez nem megy. Ma még senki sem a szájától vonja meg a falatot, amikor a tagdíjat fizeti. Áldozatot kell vállalnunk a pártért, többet, sokkal többet kell fizetnünk. Ma a pártban minden a bizalom elvére épül. Senki sem kérdezi meg, hogy mennyi a tényleges jövedelmünk. Meg kell kérdeznünk, mert ez így tisztességes.

– Marad-e a 0,41 százalék után politikai terepünk? Tudunk-e valamit tenni?

– A fölényes szocialista-liberális győzelem rövid távon, azaz novemberig mindenképpen korlátozza a lehetőségeinket. Gyurcsányék az önkormányzati választások végéig nem vállalkoznak érdemi megszorításokra. De utána cudar idők jöhetnek! Az idei évre 1500 milliárd forintos hiányt terveztek. Ezzel kell valamit kezdeni. Az idén még hite-

llekkel megoldható, még az EU is elnéző. De a jövő évtől nincs más út, mint a megszorítás. Engedni fogják, hogy az energia- és gyógyszerárak a csillagos égig emelkedjenek. Biztosan lesz adóemelés vagy egykulcsos adó, elbocsátások az állami szférában, bérstop a közférában és a nyugdíjaknál. Nem beszélve a kórházak eladásáról.

– Ha jönnek a megszorítások, nagy valószínűséggel csak mi tudjuk balról támadni a kormányt. A Fidesz a baloldali szólamokban találhatja meg a kudarcá magyarázatát. De ha nem, akkor sincs különösebb gond, mert a két forduló bebizonyította: képtelenek a baloldali szavazót megszólítani.

– Az önkormányzati választásokat ki kell használnunk a politikánk népszerűsítésére. Nagyon fontos, hogy Budapesten legyen főpolgármester-jelöltünk, és ahol csak lehet, polgármester-jelöltünk is. Ez a propaganda. Ugyanakkor néhány esélyes helyen be kell juttatnunk az embereinket. Ez reális feladat.

– Befejezésül engedjen meg egy kérdést, amit sokan feltesznek. Lehet-e, érdemes-e ma kommunistának lenni?

– A kommunistaságot nem lehet pénzzel mérni. Ezért vagyunk mások, mint a polgári politikusok. Gondolja, hogy Kádár János a harmincas években illegális kommunistaként azon törte a fejét, hogy kifizető-e kommunistának lenni? Ságvári Endre gondolkodott-e azon, hogy jobb lenne belvárosi ügyvédnek lenni? Vagy 1956-ban a pártház védői azon elmélkedtek-e, hogy megéri-e? Emlékezzen csak vissza, hogy hányszor énekeltük együtt: „vagyunk egy jobb rend hű katonái, és leszünk a győztes élcsapat”. Lehet ma kommunistának lenni! A mi ügyünk igaz, ezért készek vagyunk áldozatokra, és ezért fogunk győzni.

– Munkatársunktól

Ellentmondások a munka világában

Néhány nappal ezelőtt az érdekvédelem és a munkahelyteremtő beruházások jelentőségéről és jövőjéről nyilatkozott az egyik hazai szakszervezet aktivistája, aki ennek kapcsán többek között a multik térnyerésével járó nehézségeket is elemezte.

Az egyik probléma az, hogy bármely kormány dolgozott ki eddig egy sokféle képpen értelmezhető foglalkoztatáspolitikát, az minden esetben felszínes, a dolgozók érdekeit nem igazán szolgáló lépés maradt. Az Orbán-kormány munkaügyi programja abból állt, hogy a Széchenyi-terv és más beruházások révén a hazai közép- és nagyvállalkozókat iparkodtak támogatni a feltörekvő, sikeres Magyarország jelszavának égisze alatt. A Fidesz frontemberei ugyan hivatkozhattak arra, hogy ezzel számos új munkalehetőséget teremtenek, ám arról sem szabad megfeledkezni, hogy ezzel párhuzamosan megváltoztatták a Munka Törvénykönyvét, épp az általuk helyzetbe hozott vállalkozók javára. Ilyen módosítás volt az, hogy a munkaadó ilyen-olyan érvekre hivatkozva rendelkezhetett besoroztatta munkaidejével. A jobboldali koalíció emellett attól is hírhedte vált a dolgozók körében, hogy igazságtalan módon és csak minimálisan emelte a béreket – többek között a legszegényebb munkás-

nak járó egyszázalékos illetmény-szorító bevezetésével –, amelyek a fennhangoztatott gazdasági növekedés mértékét messze nem haladták meg. Ráadásul gyakran hátrította az akkori kormány a bérfelállítás terhet a dolgozókra, akiknek képviselőit jóformán tárgyalófelnek sem tekintette.

A 2002 májusa óta hivatalban lévő Medgyessy- és Gyurcsány-kormány olyan tervvel állt elő, amely négyszázezer új munkahely felállítását tűzte ki célul, főleg külföldi beruházások révén: mint tudjuk, mintegy 76 ezer állás valóban létesült, de közel 300 ezer meg is szűnt. A lényeg azonban az, hogy a szocialista-liberális szövetség nem volt képes arra, hogy az új állások teremtése és a valós munkaügyi kérdések közötti szakadékot áthidalhassa. Bár a 2004–2005 fordulóján felvetett munkavállalói biztos és a fekete munka elleni kommandó, csakúgy, mint a tavaly beharangozott kékkönyv intézménye az MSZP–SZDSZ-koalíció hozadéka, ám ezek az intézkedések csupán álmunkás-

Nem sok esélyük van

barát lépésnek foghatók fel. Annál is inkább, mivel főleg az Alföldön új munkahelylétesítő törekvések vannak napirenden, amelyek viszont a dolgozók jogaira fittyet hányó multik újabb elterjedését eredményezik. Ezeket a betelepülő cégeket valamennyi kormány szívesen látja, kedvezményeket biztosít nekik, így egyáltalán nem érdekelt a bérből és fizetésből élők hatékony védelmében.

Mindezen tendenciákkal szemben körvonalazódnak elképzelések az érdekvédelem oldalán, amelyek azonban csak hosszabb távon realizálódnak. A szakszervezeti uniók szorgalmazása mellett felmerült például annak az igénye, hogy a dolgozók által delegált üzemi megbízottak, szakszervezeti szószólók, bizalmi személyét törvény védje a cégvezetők önkényével szemben: ez főleg a

paksi atomerőműben márciusban lezajlott sztrájk vezetője elleni fellépés miatt (is) nagyon aktuális. Olyan elképzelés is született, amelynek értelmében az érdekvédelem súlyának növelése céljából létre kell hozni az érdekvédelmi alapú második kamarát a parlamentben. Ez esetben az országgyűlés második házána feladata a munkavállaló-ellenes törvények kiszűrése és a dolgozók jogainak törvényre emelése lenne. Am sem ez, sem az igazi munkaügyi jogkiterjesztések nem állnak összhangban a liberális okoskodók korlátlan versenyszellemet hirdető eszméjével: úgy tűnik, egyelőre csupán a rendszer alapjait nem érintő, kisebb-nagyobb kozmetikázásokkal lesznek kénytelenek beérni az egyszerű emberek.

B. Deák András

Sorbanállás egy berlini munkaügyi hivatal előtt. Egész Európa nehézségekkel küszködik

...ge Magyarorszáért

együtt a világgal? Hiszen jó néhányan élnek közöttünk ilyenek.

Mert az agyakban és a lelkekben történő változásokról és szükségese változtatásokról szinte alig esik szó. Az immár magyar hagyományként ápoltszéthűzés, az önzés, s öns érdek mindennek fölé helyezése vajon nem gátja-e ennek a megvalósítandó fejlesztésnek?

Számtalan negatív eset tanuskodik arról, hogy sok ember nem tiszteli a többieket! Főleg akkor nem, ha azok kisebbségben vannak. Akár a származásuk vagy a vallásuk okán.

Vajon ma, az Európai Unióban elfogadható ez a viselkedési forma? Vajon nem kell-e sürgősen változtatni rajta, a beindult technikai fejlesztésekkel és nagyberuházásokkal egy időben?

Például hogy állunk az alkoholizmussal? Azt mintha elfelejtettük volna az utóbbi időben. Pedig még mindig népbetegség! Ugyan mitől is javult volna a helyzet? A férfiak jelentős része

még mindig a kocsmákban tölti el a szabadidejét. Es rengeteg család szenved a családfő alkoholizmusától. A falvakban pedig még rosszabb a helyzet.

Vajon ezekkel az emberekkel hogyan lehet csatát nyerni, új Magyarországot felépíteni? És vajon mit fog tenni az új kormányzat, hogy ez a helyzet változzon?

Az egyre szélesebb teret nyelő populáris kulturának nevezett tömeggyűj vajon alkalmas-e arra, hogy pozitív irányban befolyásolja, szórakoztatva nevelje, művelje az embereket? És megtanítsa őket könnyűszerrel tanulni. Tanulni és tanulni életük végéig. Mert enélkül ugyan nem lesz fejlesztés!

No, nem az egyetlen. Az túl drága az egyszerű nép fiainak. De öneik is művelődni kell! Ám ezt vajon hol tehetik meg? Hiszen a könyvek drágák, és a minőségi tévécsatornák úgyszintén.

Mert a baj az emberek műveltségével súlyos, sőt már

már akut problémává nőtte ki magát. Az egyszerű néposztály fiai között számtalan huszoneves van, aki életében egyetlen könyvet sem olvasott el. Lassan már a diszlexia is népbetegségnek számít! Vajon egy félanalfabéta ifjanc hogyan tudja használni például az egyre jobban elterjedő internetet? Ma, amikor már nemsokára Magyarországon is bevezetik az elektronikus aláírás rendszerét.

Vajon a nemsokára megalakuló új kormány hogyan fogja kezelni ezeket az agyakban és lelkekben feszülő extrém ellentmondásokat?...

A nép ajándéka

Befejeződött a választásoknak nevezett cirkuszi játéksorozat, amely teljesen lekötötte az egyszerű nép figyelmét. Gyurcsány Ferenc kapott a néptől egy hatalmas ajándékot: mégpedig időt. Időt, hogy csapataival megvalósítsa azt, amit megígért a magyaroknak.

ÖNKÉNT VÁLLALT SZOLGASÁG

Ha mégoly különös is, ki kell mondani végre a döbbenetes igazságot. Levonni a súlyos erkölcsi jellegű következtetést, hogy a magyar nép jelentős hányada önként helyeztette saját nyakába a tőkés jármot, annak valamennyi következményével, nyűgével együtt.

Ezerkilencszázkilencven tavaszán jöszerevel énekelt jókedvében, amikor eufóriától kábultan urnához járult, hogy kiszavazza a hatalomból azt a társadalmi-gazdasági alakulatot, amelyet szocializmusnak neveztek; amely funkcionálásának évtizedeiben embernek kijáró életminőséghez juttatta, s amelyben családjával együtt biztonságos jövő elé nézhetett. Máról holnapra feledte, hogy mit köszönhet a Kádár-rendszernek, a jármot ajánló nabobok által csak „átkosként” emlegetett, valójában legemberközpontúbb hatalmi konstrukciónak. Nem imponált neki az előző politikai kurzus szabadsága, melyben nem volt korlátlan élettere a bünözésnek, nem lehetett munkahelyről utcára tenni a dolgozókat, nem lehetett munkátlanul vegetálni a munkaképes korúaknak, nem volt életforma a hajléktalanság, nem kellett százezreket fizetni a továbbtanulásért, ingyenes volt az egészségügyi ellátás, névleges a gyógyszerár. Ha nem is dúskált az anyagi javakban, emberhez méltó módon élhetett. Az ilyen élet nem felelt meg a magyarok többségének. Naiv módon feltételezték, hogy a munkáltató tőkés nem a könnyű meggazdagodásért, nem is a munkaerejének minél teljesebb kiszippolyozásáért foglalkoztatja a proletár sorba taszított munkavállalókat, hanem azért, hogy emberbaráti alapon egy tálból cseresznyézzessen velük.

Másfél évtizednél több idő telt el a magyar nép fondorlatos „megvezetése” óta. A kárvallottak azonban mindmáig nem okultak a multik által rájuk kényszerített nélkülözésből. Beismerik ugyan, hogy a szocializmus felszámolását kiügyeskedő akarnokokhoz társulva „rossz lóra tettek”, vagyis nem azt kapták a változásoktól, mint amit reméltek. Késpénznek vették, hogy az egekig magasztalt polgári demokrácia mindenki számára gazdagságot, biztonságot, békességet, nyugalmat, az előző rendszerbelinél igazságosabb életformát, harmonikusabb társadalmi állapotokat terem majd. Utóbb pedig nem értik, mi történt körülöttük, miért kell a kiszolgáltatottak sorsában osztozniuk.

A legszomorúbb, hogy mindezt állhatatosan túrik, hogy beletörődnek szolgasorsukba. A négyévente megrendezett országgyűlési képviselőválasztások eredményéből legalábbis erre lehet következtetni. Gyakran mondogatják, hogy a kádári érában jobban éltek a mai-nál. Am sorsfordító változtatási szándékuk határozott kinyilvánítása helyett csak méltatlankodnak, anyáznak, keseregnek, jajgatnak, toporzékolnak továbbra is. A tőkés társadalmi rendszer keletkeztette tömegnyomort tehát szívesebben elviselik, mint hogy saját sorsuk jobbítása érdekében cselekedjenek.

A rendszerváltás kárvallottjainak többsége az utóbbi választáson is a kizsákmányolókat pártfogolta. Nem volt hajlandó olyan pártra szavazni, amely egyedüli támasza lehetne. A politikai érdekeit tekintve is képviselni szándékozó pártot ezúttal is leminősítette. Most sem tudott megszabadulni attól a téves beállítódásától, hogy a kisebb politikai hatáskörre kényszerített kommunista szellemiségű politikai erő jelöltjeire és listájára voksolás esetén elvesz a szavazata. Holott tizenhat évnyi csalódás után be kellene látnia végre, hogy tökeorientált pártra voksolás esetén saját maga ellen vét, hiszen elnyomóinak ad újfent zöldutát a politikai hatalomban.

Vajon hány esztendőnyi földi gyehenna szükségeltik még ahhoz, hogy a fizikai és szellemi életükben megnyomorított embertömegek ne akarjanak tovább kilátástalanságban élni, a töke jármóban vergődni? Mikor látják be, hogy a Magyar Kommunista Munkáspárt hatalmi tényezővé tétele nélkül nem lehet hazánkban a többség javát szolgáló hathatós intézkedések megtételére sort keríteni?

Mikor vizsgálják felül különös téveszméjüket, miszerint a kapitalizmus is lehet emberbarát, s hogy létviszonyaik változása (romlása vagy javulása) kizárólag annak függvényében történhet, hogy polgári vagy szocialista kormány birtokolja-e a hatalmat? A rendszerváltás ürügyén félrevezetett tömegek vajon mikor ismerik fel (felismerik-e valaha), hogy a szegényeknek, a kilátástalanságban tengődőknek nem a hatalom birtoklásáért versengő pártok, hanem a kapitalizmus az igazi ellensége, s merik felvállalni a töke elleni harcot. Mert mindaddig szánandó bérabszolgák maradnak, ameddig saját maguk fel nem számolják a tőkés kizsákmányolást.

Dr. Südi Bertalan

Fort András

Most más idők jönnek

Szinte napra pontosan tizenegy évvel ezelőtt, még éppen húszas éveimben vállaltam el Kerekes Ágnes akkori főszerkesztő biztatására, hogy magyar-orosz szakos tanárként és egy munkaszolgalmi indíttatású családban felnöve munkatársként bekapcsolódok A Szabadság hetilap készítésébe. Később tapasztalataimat egy újságírószak elvégzésével is megtámogattam, s immár kilenc éve, hogy változó, ám mindig szerény körülmények között alapvetően irányíthatom szerkesztőségünk munkáját.

Kis csapatunk összeforrott az évek folyamán. Erényünké azt próbáltuk emelni, ami egyben a kezünket is megkötötte: A Szabadság mögött nem álltak tökeerős multi cégek, milliárdos szponzorok – így működésünk anyagi feltételeinek megteremtése állandó gondot jelentett ugyan, viszont nem kellett kiszolgáltatni idegen érdekeket, bármit megírhattunk a lapban. Gyakran keresték meg elkeseredett emberek vagy szervezetek, cégek nevük elhallgatását kérő alkalmazottai újságíróinkat utolsó lehetséges mentesülésként. Egyébként is arra törekedtünk, hogy egyetlen magyar kommunista lapként megírjuk azt, amit más lapok

nem mernek vagy nem akarnak, s az olvasók elé tárjuk és segítsük megérteni a világ történéseit; ezt szolgálta olvasóink rendelkezésére álló fórumoldalunk is. Ugyanakkor – a rendszerváltás óta torz sajtókörülmények között – ez a lap volt gyakorlatilag az egyetlen rend-

szeres megszólalási lehetőség a minden más párt által cserbenhagyott munkásokat, kisémbereket képviselő Munkáspárt számára is.

Mindezekből következően olvasótáborunk is főként azok közül került ki, akik sokszor más újságokhoz nem jutottak hozzá, A Szabadságra kuporgatták kevéske pénzüket, hogy aztán (mint azt a felmérések mutatták) öt-hat embernek is tovább adják olvasás után. Hogy küzdelmünk nem volt hiábavaló, az is mutatja, hogy az általunk felvetett gondolatokat rendre felkapta a média, s a visszajelzések azt igazolták, meglepően sok politikus, közéleti ember forgatja lapunkat.

Most más idők jönnek. A Szabadság kénytelen közel tizenhét év után befejezni működését. Olvasóink utolsó lapszámunkat olvashatják. Az alábbiakban szerzőink osztják meg Önökkel gondolataikat. Búcsúzunk, reméljük, nem örökre...

Szabados Judit

Az utolsó közös kép: Hegedüs Sándor, Fort András, B. Deák / Huszár Zsófia, Gábor Tam

Búcsú egy baloldali újságtól

Mi tagadás, szíven ütött a hír, miszerint A Szabadság – a baloldali szellemiségű szerzők jövőtéből megjelenő hetilap – bizonytalan ideig „bezárja kapuját”. Tudjuk, kényszer hatása alatt történik mindez. Elapadt az anyagi forrás, melyből finanszírozni lehetett a megjelenést.

A Munkáspárt választási kudarcá kapcsán tudtuk, hogy tizenhét esztendeig – a párttagság és más olvasók meglegedésére – funkcionált újság további sorsa is bizonytalanra válik. Ennek ellenére lehangoz, hogy megszűnése máról holnapra bekövetkezhetett. Az utóbbi választás egyértelművé tette, hogy a hazai politikai pártoknak egyedül a Munkáspárt a közös ellensége: legalábbis ők legfőbb ellenségüknek tekintették. Zsenánt volt számukra, hogy a Munkáspárt az ő kapitalizmusukat nem volt hajlandó elfogadni egyedül üdvözítő társadalmi-gazdasági alakulatnak. Hatalmon voltak vagy sem, minden lehetséges eszközzel igyekeztek elszigetelni, szalonképtelenséggel illetni, lejáratatni. A választásra jogosultak tömegei pedig „felültek” a dehonosztáló megállapításoknak, s az egyetlen olyan politikai erőt, mely érdekükben igyekezett fellépni, nem voltak hajlandóak vokaikkal támogatni. A Szabadságot is ennek következtében kellett megszűnetni. Szívemhez nőtt ez a hetilap. Ismert és számomra ismeretlen szerzői gárdáját – következetes elhűsítéssel írott publikációikért – örökre szívembe zártam. A lap legszimpatikusabb vonása az volt számomra, hogy igazság volt a zsinórmértéke. A megjelent írásokat sosem érintette meg,

nem korrigálta, nem torzította el a cenzor lényegherelő keze.

1989 decemberében – országgyűlési képviselőként – a szocialista rendszer aláaknázásának idején ismertem meg a lapot, amikor a Munkáspárt aktivistái osztogatták az Országházból kijövő képviselőknek. Mikor elolvastam, tudtam, hogy külső munkatársként segítenem kell, hiszen szükség van erre az állampolgárok tényszerű tájékoztatása végett. S így történt, hogy – néhány közbejött esztendődtől leszámítva – írásokat küldtem a lap számára, s azok változtatás nélkül megjelentek. Remélem, s még sokan mások is, hogy a lap mostani megszűnése nem válik véglegessé.

Megtiszteltetés számomra, hogy írhattam a lapban. Mindazoknak pedig, akik lehetővé tették ezt, illetve dolgozataimat elolvasták, megköszönöm.

Dr. Südi Bertalan

Bal oldalon dobog a szív

Ez volt az ifjúságom, ez a jelenem. Mindig a bal oldalon! Fülemben csengenek Majakovszkij sorai: balra, balra, balra... Fülemben harsog a zenész, szemem előtt menetelő sokaság – és a ligeti fák, bokrok, orgonák lilája, zöldje. Sok színű ember, sok színű nép. A lufik, a zászlók, a tavasz, a boldogság – az élet! Ott harsog előttünk, int hívogatón.

Aztán elsötétedett az ég, fekete felhők takarták a napot. És a boldogság, az élet odalett! Próbáltuk a szakadó töltést megtartani, a kicsorbuló téglát a helyére tenni, újra rakni a csorbuló falat. De erősebbnek bizonyult a vihar. Suvöltésébe csábos szírehang vegyült, lázban, forróságban remeggett az élet.

Mi azt mondtuk: igazság – mások mondták: rajongás. Mi azt mondtuk: családság, mások mondták: végre!

Aztán hihetetlenül zavaros lett a világ, és kiszámíthatatlan a holnap.

Ránk tört a gonosz, amely tünderfátyolba öltözött.

És százezeren maradtak kenyér nélkül, föld nélkül, gyár nélkül, munka nélkül.

Ködbe, rejtelembe tűnt a másnap, s felettünk harsány kacajt visított az ég, amely ránk borult, csak később tudtuk, minden szörnyűségével!

És osztódással szaporodott a gondolat, mint földre hullt tükör, cserepeire tört a hit.

Készség vert tanyát a lelünkben. A kétség fészkeibe tünk a kezdetek. Lesz holnap betevő falat, jut valamennyiünknek kenyér? Kérdések kérdése keringett felettünk, s nem volt hová

tántorogjon ki másfél millió emberünk. Vasbronccsal fogták össze sorsunkat – nem gyermekek, nők, agitátorok (!) –, félelem, önzés és a mérhetetlen kudarc. A temérdek keserűség.

A tengeren pedig kormányosok nélkül hanyódtott tovább a bárka. Mentünk, haladtunk, amerre a sorsunk szele hajtott.

S egyre szűremlik a zene: „...csak összefogni hát...” Mi pedig még nem észleljük a dallamot, nem értjük a szót! Tépjük, szagadjuk a hálót, amely körül fon mindnyájunkat. Különkülön keressük a részt, megtorpanunk és visszafordulunk. A kétségbeesés hajt bennünket, azt hisszük, külön-külön, hogy egyedül... Azt hisszük, egyedül könnyebb, ez az egyetlen, az igazi út!

És a zene egyre erősödik: „...csak összefogni hát...” Egyesek megállnak és figyelnek. Mint a borz, amikor kopók lelük meg a rejtekét. S mind többen hallják már a hangokat...

A napfény áttör a fellegek mögül. A vihar csendesedni látszik és a távolból menetelő robaját hozza a szél. Emberek lépnek egyszerre, az úttest bal oldalán. Egyre növekszik a sokaság, sokszínű emberekből és sokszínű gondolatokból. De egy a szívük dobbanása. A szívüké, amelyek bal oldalon vernek. Egy ütemre, egy dallamot: „Nem lesz a tőke úr mirajtunk!”

S a ligetben újra zöldellnek a fák, illatoznak a lila orgonák, aranylik az aranyeső. Lufik repülnek az égbe, zászlók csattognak.

A bokrok közt rigó futypanytyent, hangosat, vidámát. És valahogy vidámabb lesz az egész világ.

Mártonfy Mihály

Beszélgetés A Szabadság Támogatói Klubban – 2002

Elköszönök, nem búcsúzom

Megdöbentett a hír: nem jelenik meg többé A Szabadság! Tizenhat éve, hogy munkatársá lettem, hogy fő területe volt grafomániámnak. Mint történész kifejtettem gondolataimat a tegnapi éjjel, a múltkor, törekedve arra, hogy kommunista mozgalmunk, nemzeti nagyjaink ne merüljenek feledésbe.

Teret kaptam megmenteni történelmi értékeinket a vandál átértékelőkkel szemben. Lapunk a maga szerény terebélyében a valóra törekedett s ha akadt valaki, aki szomjazta az igazságot, bizalommal és érdeklődéssel vette kezébe újságunkat. Benne reális helyzetértékelést kapott, osztályszempontú megközelítést az eseményekről.

Ellensúlyt jelentett a lélekmergező nacionalizmussal, irredentizmussal, a tőkés rend védnökeivel szemben. Oázis volt az antikomunizmus sivatagában, kapaszkodó azoknak, akik a sok rágalom, lejáratás, történelemhamisítás közepe nehezen tájékozódhattak.

Biztos támpont volt azoknak, akik védtek mozgalmunk és önmagunk identitását, eszménkbe vetett töretlen hitet.

Megszűnt A Szabadság, megszűnt a baloldali tájékoztatás. Olyan orgánomokra „kell” hagynunk, melyek a maguk önző, fals szempontjait kényserítik az olvasóra. Olyanok lettünk, mint a világtalan, kit megfosztottak botjától, olyanok, mint a vadon turistái, akikről elorozták iránytűiket. És én, a tollforgató elveszítetem életem egyik fontos tevékenységét, az írás lehetőségét, a forradalmi gondolat realizálásának szabadságát. Van más újság is: írhatok Mátyás királyról, Rákóczi Ferencről, a haza bölcséről, írhatok a Népszabadságban Fidesz-ellenes cikkeket, a Magyar Nemzetben szapulhatom a szocialistákat. Am nem írhatom meg, miszerint az emberiség jövője a szocializmus. Mit ér számomra enélkül az alkotás?

Elköszönök, de nem búcsúzom, mert meggyőződésem: A Szabadság csak átmeneti szünetet tart, hogy később még bölcsebben, még harcosabban álljon a kisémbere mellett.

Hegedüs Sándor

Deák András, Szigeti Endréné, Tarnai László, Szabados Judit, or Tamás, Mártonfy Mihály

De mi írunk tovább

Közel harminc éve kezdtem el az újságíró-iskolát, az akkori Hírlapkiadó Vállalat Stúdióházában, de ott még nem tanították ezt a műfajt: „búcsúcikket”. Ezért talán érthető, hogy most kis-kisélszorul a szívem. Bár némileg vigasztal az a tény, hogy rajtunk újságírókon igazán nem múltott. Hiszen sokat dolgoztunk az eltelt években és rengeteget az utóbbi néhány hónapban.

S mi, újságírók írni fogunk továbbra is! Ki ide, ki oda, hiszen ez a dolgunk, erre születünk. Nem nemülünk tehát el, hallatni fogjuk a jövőben is a hangunkat. Úgy az írott sajtóban, mint az interneten is.

Például A Szabadság nyomdokain egy éve megszületett Szabad Riport internetes magazin is megmarad, sőt tovább fejlődik. Szétszórja gondolkodásmódunk magvát az országban azzal, hogy társult helyi magazinokat alapít a nagyobb községekben, kisvárosokban. S ehhez az új munkához ezúton is keresünk helyi tudósítót, szerte az országból! (A Szabad Riport elérhetőségei: internet-cím: www.szabad-riport.gportal.hu; e.mail: szabad-riport@freemail.hu)

Mindezek mellett a Szabad Riport éppen úgy leközi majd az Önök véleményét, leveleit, mint ahogyan A Szabadság is tette, de még nagyobb terjedelemben, mert bőven van rá helyünk. Úgyhogy várjuk az olvasók elektronikus leveleit, véleményét is; legyenek Önök bármilyen társadalmi osztályba vagy rétegbe tartozók.

Hiszen mi, az itt szolgált baloldali újságírók ugyanúgy tartjuk magunkat értelmiséginek, mint amennyire munkásnak. Mert a toll vagy a számítógép mellett nem idegen számunkra a kalapács, a satupad vagy akár

az ásó s a favágóbaltá sem. Mi ismerjük mindkét életforma apró trükkjeit. Attól kezdve, hogy hogyan kell a számítógépünk winchesterét „letisztogatni”, egészen addig, hogy ha az ember a csikorgó hidegben fát akar vágni, akkor bizony előtte jól be kell szalonáznia, ha nem akar összeesni a tönk mellett!

Ezért hát amit átélünk az élet egyik oldalán, azt megírjuk a másikon. Folytatva a régi, évtizedes-évszázados hagyományokat, sőt újrateremtve azokat, a XXI. század modern követelményeinek megfelelően.

Búcsúzóul álljon itt egy régi keleti mondás, amely nekem sokszor erőt adott újságírói pályám során: „Ha nem emeled föl a szavad, elborít a világ gonoszága!”

Fort András

mindenütt a maradandók

volt, a munkások mindig úgy tettek, ahogyan a termelés megkívánta.

Több mint tíz évvel ezelőtt a gyár kapuját végleg bezárták, s valamennyiüknek megszűnt a munkaviszonya. Ezen morfondírozik, aztán fél háromkor megérkezik ételhordóval a fia. Megebédél, majd mivel már szemüveggel sem lát rendesen, az ötven éves gyereke előveszi az újságokat, s a cikkeket hangosan olvassa. Mint mondta, kedvenc lapja A Szabadság, mert őszintén feltárja az ország aggasztó helyzetét. Megkérdeztem tőle, hogy az országos hetilapról a fia-

nak mi a véleménye. Nevettünk a válaszában, miszerint a fia először csóválta a fejét, hogy az apjának A Szabadság cikkeit kell olvasni, aztán egyre szívesebben vette kezébe az újságot, mert mint mondta, róla, az ötvenévesek nehéz helyzetéről, a huszoneves lányától a kilátástalanságáról is beszámolnak az írók. A nyugdíjas mérnök így fejezte be a beszélgetésünket: fel a fejjel, mert mint Heidegger írja, mind kevesebb azok száma, akik az egyszerűt még megszerzett sajtójuként ismerik. De a kevesek lesznek mindenütt a maradandók.

Tarnai László

Ahogy én láttam...

A szerkesztő nemcsak a szokásos külpolitikai cikket, hanem számvetést is kért tőlem e héten. Tizenkét éve vagyok tagja A Szabadság váltakozó összetételű csapatának, együtt dolgoztam olyan nagyszerű kollégákkal, mint Szekeres József, Szántó Jenő és mások. Nagy veszteséget jelentett, hogy egyesek örökre eltávoztak, mások pedig valamelyik utélagazásnál irányt változtattak. A „stáb” egyik legrégebbi tagja vagyok, mintegy ötszáz cikket írtam a lapba, de soha sem éreztem, hogy bárki megkötötte volna a kezemet, vagy „sügni” próbált volna. Mi azt is megírtuk, amivel mások nem mertek foglalkozni, és az egyre erőteljesebbé váló független média sajátos részét jelentettük.

A rendszerváltás viharos hónapjaiban született, tizen-nyolcadik évfolyamában járó A Szabadság fontos küldetését teljesítette, hiszen a magyar kommunista sajtó, a Béke és Szabadság, a Szabad Nép és az 1989 előtti Népszabadság nyomdokába lépett. A lapot nem a szponzorok hozzájárulása vagy a nagy cégek hirdetései, hanem olvasóinak a lelkesedése, kitartása és a Munkáspárt támogatása őrizte meg mostanáig. A tények viszont azt mutatják, hogy mindez nem volt elegendő.

Az utóbbi másfél évtizedben hazánk helyzete lényegesen megváltozott, a NATO és az Európai Unió tagjává váltunk, a gazdaságban és a médiában pedig meghatározóvá vált a külföldi tőke befolyása. Az idő sajnos nem nekünk dolgozott, de következetes baloldali elkötelezettségünkhöz megpróbáltunk hűek maradni.

Olvasóink elvárták tőlünk, hogy igazat írjunk. A gyenge anyagi és technikai háttér ellenére arra törekedtünk, hogy képességeinkhez mérten minőséget nyújtsunk. Sohasem kerültek a kényes problémákat. Részletesen foglalkoztunk olyan eseményekkel mint a NATO Jugoszlávia elleni támadása, a közel-keleti kérdés, az értelmetlen iraki háború, az amerikai embargótól négy évtizede süjtött Kuba gondjai és mások. Terjedelmünkhöz képest sokszor írtunk a latin-amerikai országokról, amelyek

a neoliberalizmus elleni küzdelem első vonalába kerültek, és sikeresen szállnak szembe Washington hegemon törekvéseivel.

Lapunk rendszeresen tájékoztatót az európai kommunista és baloldali pártok tevékenységéről. A francia, a német, az olasz és más példák azt mutatják, hogy a dolgozók, a társadalom bizonyos rétegeinek a szervezett összefogása meghatározó tényező a kormányok és a multinacionális vállalatok ellenében. Mindig bátran szólunk arról, hogy az Európai Unió másodrendű tagállamaiban, köztük Magyarországon is, a multik profitja gyakran prioritást élvez a szakszervezeti jogokkal és a munkavállalók érdekeivel szemben.

A Szabadság tevékenységének egyik hiányossága volt, hogy korlátozott terjedelme, de más okok miatt is kevés volt az eleven vita és a vélemények ütköztetése a lapban. Évek óta éreztük, hogy az előfizetők számának a csökkenése és a Munkáspárt szűkös anyagi helyzete miatt az újság felett Demoklész kardja lebeg, de senki sem szólt arról, hogy mit tehetnénk, mit kellene tennünk, hogy ez a baloldali szellemi műhely megmaradjon.

A kényszerű búcsú pillanatában elsősorban azokra az elkötelezett emberekre gondolok, akik minden héten örömmel forgatták a lapot, ami számukra nemcsak olvasmányt, hanem tájékozódási pontot is jelentett. Elköszönök barátainktól, akik esetleges hibáink ellenére bíztak bennünk és számítottak ráink. Köszönet illeti azokat az elvtársakat, akik télen, nyáron, esőben és hóban hétről hétre vitték A Szabadságot olvasóinknak.

Lenin azt írta, hogy a sajtó kollektív, agitátor, propagandista és szervező is. Vajon a hazai kommunista mozgalom mikor veszi ismét kézbe ezt a fegyvert?

Gábor Tamás (Bence Dániel)

Szerkesztőségi ülés a kilencvenes évek végén

A kommunisták mi vagyunk!

A Szabadság tizenhét esztendeig volt jelzőlámpánk. Nem a hétek, hónapok múlását jelezte, hanem a politikai mérőóra hőfokát. Az országról szólt, az emberekről, az igazságról, szemben a hatásvadász, gyakran hazudozó polgári sajtóval. Egyetlen újság a polgári írott mocsok tengerében – volt és lesz. Senki ne intsen búcsút a kommunista sajtónak, ez nem csak hit kérdése, hanem társadalmi szükségszerűség. Tudják, akik tájékozottak, akik egy kicsit is figyelnek a világ eseményeire. Sokan figyelnek, csak nem ismerik fel ugyanazt itt és most. Még nem!

Ki fogjuk használni ezt az időt, elsősorban ideológiai és történelmi tudásunk bővítésére. A jobboldal szörnyű rombolásai után is akad olvasnivalónk. Sok dolgunk van és lesz, sokkal nehezebb feladatokkal kell ezentúl megbirkózni a kommunista pártnak és újságíróinak, szóban és írásban, elméletben és gyakorlatban.

Ugyanazok maradunk, akik voltunk, ceruzával, vakolókalapáccsal, sarlóval-kalapáccsal.

Fogarasi Zsuzsa

2000. május 1. A Szabadság-fórum a Munkáspárt színpadán

Tovább a szocializmus útján

Éppen végzős politológus hallgató voltam az ELTE Bölcsészkarán, amikor 1998 májusában, 24 éves fejjel az újsághoz kerültem. A Szabadság szerkesztőségében jártam, hogy a kötelező szakmai gyakorlathoz helyszínt találjak. Ám az eredetileg néhány hétre tervezett terepmunkánál jóval többet adott nekem az élet: rengeteg sikerélményt, számos ismeretséget és nyolc év újságírói pályán szerzett tapasztalatot.

Mai viszonyok között elég nehéz megérteni, miért döntöttem úgy, hogy ezt a lapot választom pénz- és karrierközpontú életünkben. Jömagam csak a szívemre és az érdeklődési köröm diktálta célkitűzéseimre hagytam. Már kiskoromban szerettem írni, gondolatokat megfogalmazni, középiskolásként pedig a péceli Ráday Pál Gimnázium diáklapjában jelentek meg verseim. Másfelől gyermekeim óta rokonszenvezem a szocialista nézetekkel, ami a lapnál töltött esztendőim során csak tovább erősödött bennem. Vállaltam, hogy felfogásom miatt sokan kiközösítsenek, személyes élettapasztalatom miatt mindig is a szegény emberekkel, a kiszolgáltatott néppel éreztem együtt. Így vált fokozatosan a munká-
ügy, a dolgozók érdekvédelme

a szakterületemmél. A Munkáspárt válságából azt a következtetést vontam le, hogy éppen a munkások, az egyszerű emberek világa az a téma, amelyre minden szocialisztikus gondolkodónak hangsúlyt kell helyezni, dogmatikai szembenállás keresése helyett inkább a nélkülözhető pórnép valóságát lenne célszerű felvállalni.

B. Deák András

A Szabadság standja a kilencvenes években a párizsi l'Humanité-fesztiválon

